

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Synodus Dioecesana Mediolanensis VII. Quam Carolus S. R. E. Presbyter
Cardinalis Tit. S. Praxedis Archiepiscopus. Habuit Anno à Chr. natiu.
M.D.LXXX. Gregorio XIII. Pontifice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Decretum. IX.

De lita-
narum in-
structionū,
& memoria-
lis ab eccle-
siasticis ha-
bendus.

OMNES & singuli sacerdotes at-
que clerici, librum Litaniarum nuper
iussu nostro editum mensis spatio sibi
comparent.

Quod ut planè præstetur, id Visitatores
nostri, & Vicarij foranei efficiant om-
nino.

Idem etiam de libro instructionum iā-
diu in lucem edito sancimus.

Hoc ipsum constituimus de libro, quem
præcipuè ad perpetuò retinendam me-
moriā beneficii, quod in peste mirabi-
liter extincta ciuitas & diocesis Medio-
lanensis à Dei misericordia accepit, nos
confecimus, in lucemque propterea edi-
uimus.

Decretum. X.

Decima So-
minario at-
tributa ad
medietate
redacta.
Sess. 23. dec.
de refor. c.
38.
Fron. i. tit.
de scm. pag.
23.

IAMPRIDEM Concilij Tridenti-
ni auctoritate, vniuersis singulisque
beneficijs ecclesiasticis vrbis & diocē-
sis nostræ Mediolanensis certam fructuū
portionem seminario soluendam impo-
sumus.

Nunc verò cum & beneficiorum eccle-
siasticorum, quæ eidem seminario adiu-
ximus accessione, & alia præterea ra-
tione illius census auctus sit; æquum ef-
se statuimus (vt in eodem etiam Tri-
dentino, prouinciali que Concilio decer-
nitur) pro ratione accessionis factæ, one-
re cōtributionis ea beneficia quibus il-
lud impositum fuit, leuare.

Itaque de consilio Deputatorum eiusdē
seminarij, illam fructuum portionem,
quam iampridem in ipsa seminarij in-
stitutione atque erectione imposuimus,
hoc decreto ad mediam illius summæ
partem redigimus.

Decretum. XI.

SYNODVM diocesanam septi-
mam, quam ex sacri Tridentini Conci-
lij decreto, anno sequenti M. D. LXXX.
iuuante Christo Domino celebraturi
sumus, ad decreti nostri diocæsani præ-
scriptum indicimus & significamus fa-
turam esse eodem anno, die scilicet vige-
simo mensis Aprilis.

Indictio sy-
nodi iun-
ris.

SYNODVS DIOECESANA MEDIOLANENSIS VII.

Quam Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis Tit. S. Præcedis
Archiepiscopus.

Habit Anno à Chr. natiu. M. D. LXXX.

GREGORIO XIII. PONTIFICE.

N hac Synodo de
more promulgata
sunt Concilia Pro-
uincialia duo, nem-
pe quartū, & quin-
tum. Qua in pro-
rogatione synoda-
li penè tridū con-

sumptum est: ideo nullum temporis spa-
rium relictum fuit alijs decretis diocē-
sanis vel conficiendis vel euulgandis.
Verum Archiepiscopus concionibus,

quas quatuor in frequentissimo Cleri
synodalis conuentu habuit, de toto ec-
clesiasticæ disciplinæ genere ita expli-
cate, atque adeo vberimè disseruit, vt
fermè omnium constitutionum synoda-
lium instar illa esse queant. Et quo-
niam hac ipsa synodo primū, syno-
dalis disciplinæ modus præscriptus est
certa tabella: hic apponi eam non alic-
uius esse iudicauimus.

D E

DECRETA EDITA
in Synodo Diœcesana septima
Mediolanensî.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Nos Carolus S. R. E. Presb. Cardinalis Tit. S. Praxedis, Dei Apostolicæque sedis gratia Archiepiscopus sanctæ Mediolanensî Ecclesiæ, hæc vt infra monemus & decernimus.

Decretum. I.

De synodali disciplina

MULTIPLEX, & graue admodum munus, cū in omnibus alijs curæ Archiepiscopalis rationibus, tum vero etiam in omni synodali actione nobis impositū esse agnoscimus. Quod sanè quidem non modò pastorali quodam desiderio, aut voluntatis significatione, sed studio, officio, atque adeo omni opere sanctè religiosè; exequi debemus. Cū autem conscij simus, eam esse humanæ conditionis nostræ imbecillitatem, vt [non sumus sufficientes ne cogitare quidem aliquid ex nobis, tanquam ex nobis;] sed sufficientiam omnem, quæcunq; sit, à Deo patre luminū existere, qui postulantis à se sapientiā [dat omnibus affluenter, & non improperat eis:] ideo non viribus nostris que exiguæ sanè sunt, confisi, sed Dei vnus cuius ministri sumus, ope atque auxilio freti, toto animo totaq; mente supplices illud ab eo deprecamur, vt quæcunq; in hac diœcesana synodali actione opportuna sunt, in ijs vel promouendis, vel decernendis, vel exequendis, ad esse nobis sancti sui spiritus lumine dignetur.

Monemus præterea sacerdotes omnes & singulos, vt & sanctissimis precibus, & Missæ sacrificio, synodalem hanc nostrā actionem, quam hodierno die aggredimur, adiuuare studeant; orantes in primis pro optimo eiusdē synodalis actionis successu, vt ciuitas & diœcesis hæc Mediolanensîs salutaribus adiuta disciplinæ institutis, in dies suffragantibus sanctissimi Patris Ambrosij, & beatissimi

morum Gervasij & Protasij patronorū nostrorū, & aliorum sanctorum meritis, fructus asserat vberiores in Domino. Clerici præterea omnes & singuli, frequentiori orationis studio illud idem piè à Deo precentur.

Quoniam verò nihil ferè sæpius diuinis literis commendatum est. [Et reliqua, quæ mox in superiori synodo adhibita sunt ad illius celebrandæ initiū.] Alia item stata deere, ad omnem synodi inchoandę rationem vsūq; accommodata, eodem loco explicata sunt.

Decretum. II.

VOBIS præterea omnibus & singulis, qui huic synodo iure interesse debetis, pena excommunicationis proposita vetamus, vt ne vestrum aliquis, antequam hæc nostra diœcesana synodus de more absoluta ac dimissa sit, ab vrbe Mediolano discedat, facultate sibi à nobis non concessa: sed huic synodo, synodalibusq; sessionibus aut conuentibus quibuscunq; que qui indicentur, omnes & singulos vos interesse iubemus eadem proposita pena.

Ne quisquē Mediolano ante Synodi dimissionē recedat.

Decretum. III.

ET quoniam veteris instituti solennisq; ritus est, in eiusmodi synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri: ideo in omni prece, & à sacerdotibus præsertim in Missæ sacrificio, his synodalibus diebus ad Deum orationem adhiberi edicimus pro his vt infra ordine descriptis.

Pro quibus orandum tempore synodi.

Pro sanctiss. D. N. Gregorio Papa XIII.

Pro sanctæ Ecclesiæ tranquillitate.

Pro Serenissimo Rege nostro Catholico Philippo.

Pro felici prosperoque successu rerum & status Regni Portugallie.

Pro sedandis tumultibus Flandriæ.

Pro Christianæ disciplinæ cleri populiq; conformatione & progressionē, in vrbe, diœcesi, & prouincia Mediolani.

Pro ministerio omni Archiepiscopali nostro, præsertim in hac rerum synodali tractatione.

Pro ministris nostris, quos in huius vrbe, diœcesis, & prouinciæ nobis commissæ culturam adhibemus.

De-

Decretum. IIII.

De commemoratione p mortuis. Tit. quæ ad diuin. offic. pert. §. In sy nod. pa. 173.

EDICIMVS præterea ex decreto Concilij nostri Prouincialis quinti; cras p sacerdotibus, & clericis, qui post proximam synodum obierunt solennem commemorationem fieri.

Decreti synodalis formula de professione fidei, paulò ante in synodo sexta enucleatè præscripta est.

Decretum. V.

De promulgatione decret. Trid. Conc. de re fidentia.

Sess. 6. & 23. decret. de resor. c. 1.

ECCLESIASTICÆ disciplinæ & tuendæ & restituendæ ratio in eo præter cætera posita est, vt personalis residentia munus ipsi præstent, qui ecclesiastica beneficia, præsertim cum animarum cura coniuncta, obtinent. Ideo hoc de genere sacra œcumenica synodus Tridentina decreta duo fanciuit, vnum Paulo Tertio, altero Pio Quinto Pontificibus maximis.

Quæ duo decreta quò frequentius hominum mentibus infixæ, nulla aut obliuione, aut desuetudine abolerentur, in omni Concilio, nõ solum prouinciali, sed diocæsano promulgari iussit.

Quamobrem ea ambo ad Tridentinæ sanctionis illius præscriptum in hoc nostro diocæsano conuentu euulgari, & de suggesto pronunciari mandamus.

Decretum. VI.

De promulgat. constit. de clericis male promotis. Bolla edita 18. Cal. Decemb. 1461. Tit. quæ ad ord. sacra. pag. 91.

De promulgat. constit. de Confid. edita Cal. Jun. 1569. Prou. 3. vti.

SANCTIONEM à Pio Secundo contra clericos editam, qui sine canonica dispensatione extra stata tempora ante legitimam ætatem se ad aliquem ordinem prouehi procurauerint, legi volumus ad præscriptum Concilij nostri Prouincialis tertij.

Decretum. VII.

DE confidentijs cõstitutionem, quã Summus Pontifex Pius Quintus edidit, quotannis in synodo diocæsana de scripto recitari, prouinciali decreto iussum est.

Ideo illam à Cancellario de suggesto legi mandamus.

Decretum. VIII.

De promul. decret. de vita & honest. cleric.

QVALES eos esse oporteat, qui diuino cultui sacrisq; mysterijs consecrati sunt, cœlestis magister Christus Do-

minus docuit illis verbis: [Vos estis sal terra ac lux mundi.] itaque nihil illos agere, nihil gerere, nihilq; præferre oportet, quod non simplex, castum, integrumq; sit; vt modestiæ, morum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum, quasi lumen aliquod ipsi præbeant.

Quare clericorum animis nihil frequentius infigi oportet, quàm canones, decreta, constitutiones, de vitæ honestate eorum sanctitas.

Et quoniam eo de genere in Concilio Prouinciali primo certas & explicatas rationes præscripsimus, illas vobis in hoc diocæsano conuentu de verbo ad verbum publicè repeti volumus, quò diligentius exequamini, quæ ad vestri ordinis dignitatem pertineat.

Primo die synodali sub vesperum orationis mentalis in quinque partes distributa, his verbis enunciata.

1 Fratres charissimi. Toto pio affectu orate pro sanctis. D. N. Gregorio Papa Decimotertio: vt eum Deus Spiritu sancto suo in salutari gratia cõseruet, gubernet, dirigat, ac defendat.

2 Fratres charissimi. Toto cordis affectu orate: vt inclinet Deus ad precæ humilitatis nostræ aures misericordie suæ, & in protectione Ecclesie suæ sanctæ antiqua brachij sui operetur miracula: ita vt hostium audacia dextere diuinæ auxilio prostrata, pacis tranquillitate fruatur, & in laudibus misericordie diuinæ incessabili exultatione letetur.

3 Fratres charissimi. Toto cordis affectu orate pro Serenissimo nostro Rege Catholico Philippo: vt desideria in eõ bona Deus quotidie multiplicet: arma cœlestia eidem tribuat; quibus protectus, aduersantium conamina cõfringat, commissaq; cultarum gentium gubernacula, iure pietatis in perpetuum tucatur.

4 Fratres charissimi. Toto cordis affectu orate; vt Deus regnorum omnium protector, in Portugallie regnum charitatem pacis infundat, cœlestiq; benedictione prosperum ac felicem rerum successum dignanter attribuat.

5 Fratres charissimi. Toto cordis affectu

Tit. eod. p. 15.

fecit orate: vt hereticorum feritate cō-
pressa, Flandriæ status diuino munere,
& pacis & fidei catholicæ integritate
semper exulter.

Decretum. IX.

De promul.
Conc. prou.
4. & 5. in
synodo fa-
cienda.

QVOD antiqui instituti est, id etiã
nostris decretis cauimus, concilia pro-
uincialia in synodo diocesana proxima
promulgari ac legi.

Cum igitur nuper Concilium prouin-
ciale & quartum & quintum edideri-
mus, illud expedire visum est, vt in hac
ipsa synodo septima, quæ vtriusque edi-
tioni proxima est, vnum & alterum ite-
de verbo ad verbum legatur.

Decretum. X.

De Breui-
rio & Calen-
dario exhi-
bendo.

EDICIMVS, & iubemus, omnes
& singulos, qui diuini officij recitandi
lege adstricti sunt, Breuiarium & Calen-
darium hodie in sessionem asserre, ijsq;
exhibere, quos recognitioni cleri præfe-
cimus, notato in vtriusque initio nomi-
ne & cognomine possidentis.

ALTERO DIE SYNODALI.

Oratio mentalis quinque partita enun-
ciata his verbis.

FRatres charissimi. In omni actio-
ne nostra induamur iustitia. eri-
gamus igitur animos & corda nostra de
uotè ad Deum: & ab eo interna mentis
oratione hæc religiosè precemur.

Vt impleamur agnitione volūtatis eius
in omni sapientia & intellectu spiritua-
li, dignèq; ambulemus vocatione, qua
uocati sumus: ita vt in omni opere bo-
no nos fructificantes, & crescentes in
scientia Dei, quotidie perfectiorem ius-
ticiam esuriamus & sitiamus.

2 Fratres charissimi. Toto cordis af-
fectu orate: vt in omnibus operibus Dei
veloces simus: nec fastidiosè, sed graui-
ter, ac strenuè in vinea eius laboremus.
Scriptum est enim: [Maledictus homo,
qui facit opus Dei negligenter.

3 Fratres charissimi. Toto cordis af-
fectu orate: vt spiritu ambulemus; de-
sideria carnis nunquam perficiamus; af-
fectus prauos perpetuò deseramus;

[semper mortificationem Iesu Christi
in corporibus nostris circumferentes,
vsque adeo, vt vita eius manifestetur in
corporibus nostris.]

4 Fratres charissimi. Toto cordis af-
fectu orate: [vt quæ sursum sunt, vbi est
Christus Dominus, in dextera Dei se-
dens,] quæramus, & sapiamus: [Omnia
verò mundi huius tanquam stercore ar-
bitrantes,] abundemus in diuitijs ùmpli-
citatjs, bonæque conscientia, & opibus
gratiæ atque gloriæ nostræ.

5 Fratres charissimi. Toto cordis af-
fectu orate: vt in omni humilitate, &
mansuetudine ambulemus: vt solliciti
seruare vnitatem spiritus in vinculo pa-
cis, & Christi Domini [iugum suauè, &
onus leue,] patienter portantes, demum
hereditemus cœlestem terram viuē-
tium, & in multitudine pacis æternæ
delectemur.

Demum absoluta est synodalis pro-
mulgatio Concilij Prouincialis quarti:
in cuius promulgationis fine Cancellar-
ius alta voce dixit. CONCILIVM
PROVINCIALE IIII. Cui qua-
dam ecclesiastica acclamatione à clero
vniuerso responsum est: [Deo Patri mi-
sericordiarum, & Deo totius consolatio-
nis gratiæ.

Decreta porrò, qua stata sunt de exa-
minatoribus, de iudicibus, de testibus
synodalibus, explicatè tradita sunt mox
supra in synodo VI.

DIE SYNODALI IIII.

Concilium Prouinciale quintum de mo-
re promulgatum est; cui promulgationi
clerus synodalis vniuersus acclamauit,
vt supra.

Decretum

De indictione synodi VIII. futuræ.

AVXILIANTE Dei misericor-
dia, synodum diocesanam octauã
anno sequenti M. D. LXXXI. die xij.
mensis Aprilis in hac ipsa nostra Metro-
politana Ecclesia ad præscriptum Con-
cilij Tridentini de more celebraturi su-
mus; nisi per nos, aut Archiepiscopali
nostra auctoritate aliter indictum erit.

Oratio

Oratio mentalis quinquepartita ac distincta his punctis.

1. **F**ratres charissimi. Toto mentis affectu orate; vt huic vrbi & ditioni Mediolanensi Serenissimus Rex gubernatorem constituat; qui sapientia, iustitia, omniq; virtute præesse, & bonorum operum exemplo prodesse indefinenter possit.

2. **F**ratres charissimi. Toto cordis affectu orate: vt hæc vrbs, diocesis, & prouincia disciplina christiana sapius facta seminibus, vberiores fructus afferat in Domino.

3. **F**ratres charissimi. Pro internæ deuotionis, & orationis affectu, orate pro Reuerendissimo Archiepiscopo nostro, vt spiritualibus amplificetur augmentis, & verbo atque exemplo quibus præsit proficiat ad vitam sempiternam.

4. **F**ratres charissimi. Toto cordis affectu orate pro ministris Reuerendissimi Archiepiscopi; quatenus dum manus in bonis operibus eleuant, laborum suorum benedictionem à Deo largissimam consequantur.

5. **F**ratres charissimi, Obsecremus Deum omnipotentem, vt toties præsertim in hac synodo septima nos moniti, & ad spiritum sacerdotalem excitati, adiutrice eius diuina gratia [viam latam & spatiosam relinquamus, quæ ducit ad perditionem;] & diuinæ virtutis dextera deducamur in illam angustam atque arctam semitam spiritualis vitæ, [quæ ducit ad vitam;] per illamq; viam vsq; ad obitum pergamus, quousque ad Christum Dominum perueniamus, qui est nobis [via, veritas, & vita.]

Acclamationibus denique de more factis, Archiepiscopus aliquo temporis spatio in omni sua diocesi præcationem & orationem ab vniuerso clero & populo fieri statuit. Quam orationem communi sermone indixit, & vnicuique rationi vrbs diocesisq; præscripsit.

Decretum.

QVONIAM censemus orationem

in vniuersa vrbe & diocesi à clero populoq; festis diebus pro rebus publicis, vt temporum ratio tulerit, in vesperis fieri: idcirco tabellam certis capitibus distinctam, ad cuius præscriptum vsque ad Natiuitatem beatæ Mariæ Virginis clerus & populus hora constituta preceatur & oret; edi & promulgari decreuimus in hæc verba vulgariter concepta.

Ponti dell'Oratione

Laquale si farà in tutte le feste diuotamente, sino alla Natiuità della Madonna.

PER la Santità di N. S. Papa Gregorio XIII. che Dio lo conserui, & guidi nel gouerno della Chiesa santa.

Per la pace & tranquillità di tutto il Christianesimo.

Per il Serenissimo Re nostro catolico Filippo; che Dio le dia gratia di vincere i nemici della santa fede, & di mantenere i suoi Regni e Stati sempre nella pietà christiana.

Per la Fiandra; che tolto via il disturbo che patisce dagli heretici, ricuperi intieramente la pace, e la diuotione della fede catolica.

Per la visita, che si farà quest'anno nella diocese.

Per la riforma, e progresso della disciplina christiana, nella Città, diocese, e prouincia di Milano.

Per l'Illustrissimo & Reuerendissimo Cardinale & Arciuescovo; che Dio gli augumenti largamente le sue gratie, per ben sodisfare al suo ministerio nel gouerno di questa Chiesa, e sue attioni.

Per i ministri, e cooperatori tutti, che si impiegano nel medesimo gouerno spirituale di questa diocese.

Per il clero tutto; che nella vocazione sua ogni giorno faccia maggior frutto, & creschi in spirito di santità, e d'operationi buone à gloria di Dio, à salute dell'anime, & à edificatione della Chiesa santa.

SYNO-